



Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 133/11
V Lucemburku dne 6. prosince 2011

Rozsudek ve věci C-329/11
Alexandre Achughbadian v. Préfet du Val-de-Marne

„Směrnice o navrácení“ brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví trest odnětí svobody neoprávněně pobývajícím státním příslušníkovi třetí země v průběhu řízení o navrácení

Tato směrnice nebrání ukládání trestněprávních sankcí – podle vnitrostátních pravidel a při respektování základních práv – státním příslušníkům třetích zemí, s nimiž bylo uvedené řízení vedeno a kteří na daném území pobývají neoprávněně, přičemž není dán legitimní důvod bránící jejich navrácení.

Směrnice o navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (zvaná „směrnice o navrácení“)¹ zavádí společné normy a postupy v členských státech při vyhošťování neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

Směrnice stanoví, že každému neoprávněně pobývajícím státním příslušníkovi třetí země se vydá rozhodnutí o navrácení, čímž v zásadě začíná běžet lhůta pro dobrovolný návrat, po jejímž uplynutí v případě nutnosti následují opatření k nucenému vyhoštění.

Pro případ, že nedojde k dobrovolnému opuštění území, směrnice členským státům ukládá povinnost provést nucené vyhoštění s uplatněním co možná nejmírnějších donucovacích opatření. Pouze v případě, kdy hrozí, že bude vyhoštění zmařeno, smí členský stát dotyčnou osobu zajistit na dobu, která v žádném případě nesmí překročit 18 měsíců.

V projednávaném případě vstoupil A. Achughbadian, arménský státní příslušník, na území Francie v roce 2008. V roce 2009 bylo vůči němu vydáno rozhodnutí prefekta, které mu uložilo povinnost opustit francouzské území a stanovilo lhůtu k dobrovolnému opuštění území v trvání jednoho měsíce. Poté, co odmítl francouzské území opustit, bylo v červnu 2011 vydáno nové rozhodnutí o navrácení, a to v podobě rozhodnutí o vrácení na hranici bez stanovení lhůty k dobrovolnému opuštění území. Kvůli jeho neoprávněnému pobytu navíc francouzské orgány nařídily jeho zadržení a poté zajištění, což jsou opatření, která napadl před francouzskými soudy.

Cour d'appel de Paris (Francie), který v současné době tento spor projednává, se Soudního dvora táže, zda „směrnice o navrácení“ brání francouzské právní úpravě², která státnímu příslušníkovi třetí země, který na území Francie pobývá neoprávněně po uplynutí doby tří měsíců a nemá u sebe požadované doklady a víza, zejména povolení k pobytu, ukládá trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a peněžité trest ve výši 3750 eur.

V okamžiku podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru se již A. Achughbadian v zajištění nenacházel. Soudní dvůr se však rozhodl, že tuto věc projedná ve zrychleném řízení, neboť před francouzskými soudy probíhají další podobná řízení. Soudní dvůr zdůraznil, že je nutné věc rozhodnout v co nejkratší době, aby se zabránilo případně neoprávněnému zbavování svobody nebo aby se zkrátila doba jeho trvání.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

² Článek L 621-1 zákona o vstupu a pobytu cizinců a o azylovém právu (CESEDA).

Ve svém dnešním rozsudku Soudní dvůr zaprvé uvedl, že se směrnice – jejímž cílem není harmonizovat veškeré vnitrostátní normy týkající se pobytu cizinců – týká pouze rozhodnutí o navrácení a jejich výkonu. **Směrnice tedy nebrání vnitrostátní právní úpravě, která kvalifikuje neoprávněný pobyt státního příslušníka třetí země jako přečin a stanoví trestněprávní sankce, včetně trestu odnětí svobody.**

Směrnice nebrání ani zadržení státního příslušníka třetí země za účelem určení oprávněnosti jeho pobytu. Soudní dvůr ale upřesnil, že vnitrostátní orgány jsou povinny jednat s náležitou péčí a v co nejkratší době zaujmout stanovisko. Jakmile se zjistí, že jde o neoprávněný pobyt, musejí tyto orgány v zásadě vydat rozhodnutí o navrácení.

Soudní dvůr zadruhé zkoumal soulad francouzské právní úpravy se směrnicí, a to v rozsahu, v němž by francouzská právní úprava mohla vést k uložení trestu odnětí svobody v **průběhu řízení o navrácení.**

Soudní dvůr nejprve připomněl svou judikaturu ve věci El Dridi³, podle níž musí členské státy upravit své trestněprávní předpisy v oblasti nedovoleného přistěhovalectví a neoprávněného pobytu tak, aby bylo zajištěno dodržování unijního práva. Tyto státy tedy nemohou uplatňovat trestněprávní úpravu, která by mohla ohrozit dosažení cílů „směrnice o navrácení“, a tím ji zbavit užitečného účinku.

Soudní dvůr následně vyložil ve směrnici obsažené pojmy „opatření“ a „donucovací opatření“ a dospěl k názoru, že znamenají jakýkoli postup, který účinným a přiměřeným způsobem vede k návratu dotyčné osoby. Podle Soudního dvora však **uložení a výkon trestu odnětí svobody v průběhu řízení o navrácení nepřispívají k uskutečnění vyhoštění, které je cílem tohoto řízení.** Takový trest tedy není „opatřením“ nebo „donucovacím opatřením“ ve smyslu směrnice.

Soudní dvůr dospěl k závěru, že **unijní právo brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž lze uložit trest odnětí svobody neoprávněně pobývajícím státním příslušníkovi třetí země, vůči kterému nebyla uplatněna donucovací opatření upravená směrnicí a v jehož případě – byl-li zajištěn za účelem uskutečnění vyhoštění – ještě neuplynula maximální doba trvání tohoto zajištění⁴.**

Soudní dvůr **nakonec** připomněl, že členské státy mohou přijmout nebo ponechat v platnosti trestněprávní ustanovení upravující v souladu se „směrnicí o navrácení“ a s jejím cílem situaci, kdy s použitím donucovacích opatření nebylo možné neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země vyhostit.

Soudní dvůr z toho vyvodil, že **směrnice nebrání ukládání trestněprávních sankcí – podle vnitrostátních pravidel a při respektování základních práv – státním příslušníkům třetích zemí, s nimiž bylo vedeno řízení o navrácení zavedené touto směrnicí a kteří na území členského státu pobývají neoprávněně, přičemž není dán legitimní důvod bránící jejich navrácení.**

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 2011 Hassen El Dridi alias Soufi Karim (C-61/11 PPU), viz také [CP 40/11](#).

⁴ „Směrnice o navrácení“ stanoví maximální dobu zajištění na 18 měsíců. Ta se v různých členských státech liší, přičemž francouzská právní úprava stanoví maximální dobu zajištění na 45 dní.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499